

نداشت . . . .

— پس برای چی آمده بودند؟

— از اینکه دیشب ما چراغ را زود خاموش کردیم و خوابیدیم نگران شده بودند آمده بودند حال و احوال ما را بپرسند و علت خاموشی را بفهمند . . .

گفتم :

— زنده باشن الهی . . . فعلاً پاشیدنا هار را بیارید که من خیلی گرسنه‌ام .

هر دو با هم جواب دادند :

— ناهار درست نکردیم . . . فرصت نشد . . . همسایه‌ها پشت سر هم میرفتند و میامدند وقت پیدا نکردیم غذا بپزیم . . .

زنم کمی نان و پنیر که از صبحانه باقی مانده بود آورد و سفره گذاشت و مشغول خوردن شدم . . مادرم که هنوز تحت تاثیر محبت همسایه‌ها بود گفت :

— انسانیت را باید با انسانیت جواب داد . . . ما

هم بخاطر جبران محبت همسایه‌ها باید هر کاری از
دستیان بر میاد انجام بدیم . . .
آن شب برای مرتب کردن اتاق‌ها تا نصفه‌های
شب بیدار ماندیم . . . سعی می‌کردیم بدون سروصدا
اسباب‌هارا جابجا کنیم و مزاحم همسایه‌ها نشویم . . .
نزدیک ساعت دوازده بود که زنگ در حیاط به
صدادرآمد. خیلی تعجب کردیم . . . نمیدانستم چه
کسی این موقع شب بدیدن ما آمد . . .
مادرم رفت جلوی در . . . وقتی برگشت باز هم
چشمهاش اشک آلود بود پرسیدم :

— مادر کی بود ؟

— هیچ . . . همسایه‌های روبروئی از اینکه تا این موقع
شب نخوابیدیم و چراغ ما روشنۀ دلواپس شده. پرسش
را فرستاده بود به بینه چه اتفاقی افتاده . . .
— چی گفتی بهش ؟ . . .

— گفتم داریم اتاق‌ها را درست می‌کنی
چند دقیقه بعد دوباره زنگ در حیاط به صدا

درآمد ... ایندفعه همسایه دست راستی بود .

خانم همسایه دست راستی چند تا شیشه دوا با

خودش آورده بود که اگر هر مرضی گرفته‌ایم دوایشدرا

فوری به خورد ما بدهد ...

ازش تشکر کردیم و علت بیداری و روشن بودن

چراغ را گفتیم و روانه‌اش کردیم رفت .

هنوز نفس تازه نکرده بودیم که نوبت همسایه

دست چیزی شد ... اون دخترش را فرستاده و پیغام

www.KetabFarsi.com داده بود :

"اگر ناراحت هستید یا دلتنگ شدید بیاید

خونه‌ی ما پاسور بازی کنیم ! "

این را هم که جواب دادیم و رفت به زنم گفتم :

— همسایه‌های میگذارن کار کنیم بهتره بخوابیم

بقیه کارها را صبح انجام بدین ...

مادرم وزنم موافق کردند ... چراغ را خاموش

گردیم و خوابیدیم ... هنوز مژه‌های ما گرم نشده بود

که صدای زنگ در حیاط بلند شد ...

مادرم از خواب پرید دوان . . . دوان بطرفدر
 رفت . . . وقتی برگشت پرسیدم !
 - کی بود ؟
www.KetabFarsi.com
 جواب داد :

- زن بقال سرکوچه بود . . . می گفت فرد اتعطیل
 هستیم . . . اگر چیزی لازم دارین شبانه برآتون بسیارم .
 البته روزهای اول تحمل این مزاحمت‌ها واقعا "مشگل بود ولی کم کم عادت کردیم راه و روش معاشرت
 با همسایه‌ها را یاد گرفتیم . . . حالا دیگه صبح زود که
 همسایه‌رو بروئی روی بالکن می‌میاد و با صدای بلند ما
 را از خواب بیدار می‌کنه ناراحت نمی‌شیم . . . شاید
 بر عکس اگر یک روز اینکار را نکنه دلواپس می‌شیم . . .
 اگر زن همسایه دست راستی اول آفتاب در خونه‌ی
 ما را نزنه و از زنم نپرسه ناهار چی میخواهی درست
 کنی زنم راستی . . . راستی دلخور می‌شه ! . . .
 اگر یک روز پیرزن بیوه همسایه دست چیزی اول
 وقت به خانه‌ی مانیاد و خوابی را که دیشب دیده برای

مادرم تعریف نکنه... مادرم اخمش توهم میره و
تا عصر زندگی را بما حرام میکنه...
خود ما هم اخلاق همسایه ها را پیدا کردیم...
هر روز موقع ناها رسه چهار تا کاسه از خوراکی که پختیم
برای همسایه ها می فرستیم و او نا هم در مقابل هر کدام
یک ظرف غذا برای ما می فرستند.

با این ترتیب سفره فقیرانه ما از میز غذای
ثروتمندان رنگین تر می شه و هر وعده شام و ناها ر چند
نوع غذای جور و اجور می خوریم...
ما هم همنگ همسایه ها شده ایم... هر شب به
محض اینکه شام را می خوریم من جلوی پنجره میرم و
خانه همسایه ها را دید میزنم هر کس چرا غش را زودتر
خاموش بکنه و سیله مادرم بر اش چراغ نفتی می فرستیم
هر خانه ای رادیو ش خاموش باشه انبر دست و پیچ
گوشتی را بر میدارم و میرم شبانه رادیو آنها را تعمیر
می کنم...

و خیلی اتفاق افتاده ما هم بعد از نصف شب

برای پرسیدن حال همسایه‌ها به خانه‌ی آنها رفتیم .
 صمیمیت و رفاقت در محله‌ی ماحیلی قرص و محکم
 است . . . ماتمام مدت شبانه روز در فکر همدیگر هستیم
 نه میخوابیم . . . نه میگذاریم همسایه‌ها بخوابند
 نه خستگی در می‌کنیم . . نه میگذاریم دیگران خستگی
 در بیاورند . . . هر موقع هوس بکنیم بی موقع یا با
 موقع . . وقت و بیوقت بخانه همدیگر میرویم . .
 چندی پیش من از خستگی دهان دره کردم و یک
 صدای "آخ" از دهانم بیرون آمد . . هنوز ده دقیقه
 نگذشته بود که دیدم همسایه‌ها با دوا و دکترو آمپول
 زن به خانه‌ی ما هجوم آوردند . . یکی از همسایه‌ها
 برام سوب سبزی هم درست کرده بود . همسایه‌ها مرتب
 برای عیادت من می‌آمدند .

www.KetabFarsi.com

بخاطر عایت احترام همسایه‌ها مجبور شدم دو
 روز خودم را به مریضی بزنم و توی رختخواب بخوابم !
 آخه رعایت احساسات همسایه‌ها لازم بود . . بعله
 محله‌ی ما و همسایه‌های ما در دنیا بی‌نظیرند .

دیروز در نمایشگاه صنعتی یکی از خانم‌های هنرمند، جمع بودیم. میخواستند نمایشگاه را افتتاح کنند. تمام دوستان در آنجا جمع بودیم از هر طرف صحبتی میشد در میان دوستان خانم هنرمند دیگری گفت بچه‌ها من دیشب خوابی دیدم. در آن میان یکی از دوستان که شاعر بود. سئوال کرد؟ جواب وحشتناک بود؟ گفتند نمیدانم آیا در میان شما کسی هست که تعبیر خواب نماید. و بعداً شروع به تعریف خواب کرد.

"یک ازدهام بی‌نظیری بود مردم از راه خود

بکارهای خود رفت و آمد میکردند یکی از کوچه های معروفی بود و من هم در آنجا بودم و بیک جایی میرفتم یک دفعه از میان ازدهام مردم کسی داد زد "من" همه برگشتند بطرف صدای آن کسی که من میگفت . دستور داد که هر کس در جای خود بایستد . همه ایستادیم در میان دوستان یک مجسمه ساز بود گفت چرا ایستادید ؟ خاتم صنعتکار گفت چه میدانم همه ایستادیم من هم ایستادم مگر خواب نبود . بعد آن شخص دستور داد هر کس هر حا ایستاده دور خودش خطی بوسیله گچی بکشد .

www.KetabFarsi.com

مگر خواب نیست یک دفعه دست همه قطعه گچی پیدا شد با آن گچ ها هر کسی دور خودش یک دایره ای کشید . در آن شلوغی بعضی ها میگفتند ما گچ نداریم . آن مرد گفت هر کس گچ نداشته باشد با مداد یا خودنویس دور خودش دایره ای رسم کند . آنوقت بعضی ها مداد و بعضی ها خودنویس های خودشان را در آورده و خود را مرکز دایره قرار داده خطی دور خودشان کشیدند

و اما من هم همه جایم را گشتم نه گچ نه مداد و نه خود نویس نداشتیم . خیلی ترسیدم بدنم شروع برزیدن کرد و اما کسانی پیدا شدند مثل من هیچی نداشتند و داد زدند که ما هیچ چیز تداریم ولی آن مرد جواب داد هر کسی قلم نداشته باشد با انگشت در هوا دور خودش دایره‌ای بکشدو من هم روی پاها یم چرخی زده با انگشت روی هوا دایره‌ای کشیدم . در بین دوستان این خانم یک دوستان نویس بود گفتند برای چی دایره می‌کشید ؟ آن خانم گفت برای چی ندارد خوابی است که می‌بینیم . و در این میان یک آکتور میان حرف خانم دوید و گفت خواب دیدن منطقی نیست . بالاخره در بین دوستان مشاجره شروع شد . یکی می‌گفت منطقی نیست و دیگری می‌گفت منطقی است . بالاخره خانم هنرمند به ادامه خوابش شروع کرد . هر کس دور خودش دایره‌ای رسم نمودند و بعد آن مرد دستور داد همه در داخل دایره خودش بماند و تکان نخورند و همه ساکت در میان دایره خود ایستادند و منتظر سرنوشت خود

بودند در آن میان شاعر گفت . از میان دایره بیرون
نمی توانستید بیائید ؟

باز هم خاتم گفت . نمی توانیم بیرون بیائیم برای
چه ؟ برای اینکه قد عن میباشد . مگر نمی فهمید . باز
این دفعه سویسده گفت برای چه قد عن میباشد ؟

خاتم گفت این خواب است خاتم تا حالا شیدید
که یکی بگوید چرا خواب دیدی . دوباره بخوابش ادامه
داد . آنوقت ما توی دایره های خودمان همیطور منتظر
بودیم . " باز سویسده گفت شما که دایره ندارید ؟ خاتم
خواب داد : با انگشتم در هوا دایره ای کشیدم " گفتند
در هوا دایره ای دیده نمیشود و خطها یش دیده نمیشود
" باشد من خودم میدام . در چه سمتی دایره ای کشیدم
حالا یواش بیوش دل همه تنگ میشد همه میگفتند چطور
بکنیم که بیرون بیائیم " پس چرا بیرون نیامدید ؟ کسی
بیرون نمی آمد که متهم بیایم برای چه ا .... مگر نگفتم
خواب بودم . خواب برادر . خلاصه با خود گفتم
خدایا کی میشود از این دایره بیرون بیایم با خود فکر

کردم و گفتم من یک دایره با انگشت در هوا کشیدم . آنرا با دستم پاک میکنم و بیرون میایم دستم را بلند کردم که پاک کنم آن شخص یک دفعه داد زد هیچکس حق پاک کردن دایره خود را ندارد . ماندم در وسط دایره خدا یا جه بکنم . باز آکتور گفت شما آن دایره را نبایستی از اول بکشی ؟ خانم جواب داد درست میگوئید بایستی بکشم ولی کشیدم در میان دایره ایکه با دست خود کشیدم مانده ام . با طرافیان نگاه کردم آنها هم مثل من بودند برای اینکه بیرون بیایند خود میپیچیدند بدایره طرف راستم نگاه کردم دیدم یک نفر فلجه داخل دایره قرار گرفته و میگفت من ۲۵ ساله که فلجه هستم و گوشه نشیم و اما حالا دلم میخواهد از این دایره بیرون بیایم دلم خیلی تنگ است ص بفلج گفتم شما که پاهات راه نمیرود چطور میخواهی بیرون بیائی بگردی ؟ گفت هم راه میروم و هم میدوم . در طرف چشم داخل دایره یک نفر میگفت خدا یا کی میشود که من از این دایره نجات پیدا کنم پشت سرم زنی در روی زمین دراز کشیده

بود با دقت که نگاه کردم دیدم که زن بی جان است ولی حرف میزد و میگفت این خطوط کی پاک میشود من هم قدری گردش میکردم . ولی من سئوال کردم شما مرده هستید چطور ممکن است گردش بکنید ؟ گفت من از آن روزیکه مردم هوس گردش نداشتمن ولی حالا در دلم این هوس روشن شده . اگر دایره‌ای نبود مثل شما زنده‌ها راه میرفتم گردش میکردم .

www.KetabFarsi.com

در جلویم یک جوانی بودیک طرف بدنش سکته کرده بود و میگفت خدا یا کسی پیدا میشد این خطوط دایره را پاک میکرد و مرا آزاد میکرد چقدر خوشحال میشدم .

ولی من سئوال کردم شما که قادر به حرکت نیستید حتی انگشت خودتان را نمیتوانید تکان بد هید چطور شد که دور خودتان دایره‌ای کشیدید ؟ شما دایره‌ای ندارید .

افلیجی گفت بلی درست است اما من با سرم دور خودم دایره‌ای کشیدم و حالا آن دایره‌ایکه من تصور

میکنم در میانش مانده‌ام . بیرون نمی‌توانم بیایم . همه ما میان دایره‌های تصوری که خودمان کشیده‌ایم مانده‌ایم . بیرون نمی‌توانستیم بیاییم . زمزمه‌ای بین مردم بود که کسی پیدا می‌شد این خطوط دایره‌هارا پاک می‌کرد و ما رانجات میدادیم چقدر خوشحال می‌شدیم آیا نجات دهنده نیست ؟ همه‌این حرف را می‌گفتند من هم می‌گفتم .

www.KetabFarsi.com

همینطور که صحبت می‌کردیم بیواش بیواش تاریکی ظلمت همه جا را فرا گرفت شب شد . کم‌مانده بود بیوانه شوم چونکه هر کاری می‌کردم بیرون نمی‌توانستم بیایم عرق تمام بدن مرا فرا گرفته بود در این بین صدائی شنیدم که می‌گفت اگر کسی بیرون بیاید من هم می‌ایم . من هم از این طرف داد زدم اگر کسی بیرون بیاید من هم می‌ایم . بعد از آن صداها رفته رفته بیشتر شد همه شروع کردند همان کلمه را تکرار کردند . کی هست آن شخص که اول بیرون بیاید . بالاخره تاریکی شب کاملاً بهمه‌جا مسلط شد . همه در داخل دایره خود قرار گرفته

بودند همه‌اش میگفتند آیا کسی پیدا میشود که بیرون
باید . ولی کسی جرئت بیرون آمدن را نداشت .
در این اثنایک گربه در تاریکی شروع کرد بگردش
کردن . در تاریکی فقط دو تا چشمان آتشین گربه بر ق
میزد . نگاه کردم دیدم حقیقتا " گربه است و بغير از آن
چیزی دیگر نیست هر جا دلش میخواست همانجا میرفت
و بعضی اوقات میایستاد بازبانش خودش را شستشو میکرد
و دوباره بگردش خود ادامه میداد آهی از درون دلم
کشیدم و گفتم باندازه این گربه هم خوشبخت نیستم
و این حیوان‌ها چقدر خوشبخت بدنیا آمدند و چقدر
آزادتر هستند دیگران هم این حرف‌مرا تصدیق کردند
و همگی با یک زبان این حرف را تکرار میکردند که کاش
ما هم گربه میشیم که از خواب در حال اینکه خیس عرق
بودم بیدار شدم .

بعد از اینکه خوابش را تعریف کرد گفت آیا کسی
پیدا میشود این خواب بندهر را تعبیر کند ؟ آنهایی که آنجا
بودند هیچ کدام این خواب را تغییر نتوانستند بگنند

فقط یک نویسنده گفت . انسانها با هم سازش نمی کنند و از یک گربه مسعود و خوشبخت گفتگو می کنند . یکی از دوستان نویسنده در آن میان گفت من این خواب شما را بروی کاغذ می آورم . خانم پرسید چرا ؟ نویسنده جواب داد ممکن است این خواب شما را یک عده بخوانند و یکی که از دایره خودش بیرون آمد دیگران هم می آیند .

بما چه مربوطه!

www.KetabFarsi.com

توی آبادی ما نایب جمال در کارهای سیاسی عقل
کل است . . . آن روز وقتی وارد قهوه خانه شد دماغ
گندهاش مثل عَبَقْبَ بوقلمون سرخ و آویزان شده بود .
هر وقت قیافه اش اینجور میشد همه می فهمیدند باز
هم یک موضوع سیاسی پیش آمد .

نایب جمال با آدم هائی که روی نیمکت های
قهوه خانه نشسته بودند سلام و علیک کوتاهی کرد و یک
گوشه ای نشست و دستور چائی داد . . .
گفتم :

— نایب اگه اجازه می فرمائین عرضی دارم .

خیلی جدی و خشک جواب داد:

بفرمائین ...

كفتم :

— توی روزنامه های امروز نوشته‌اند کره شمالی و
کره جنوبی قصد دارند باهم متحد بشوند.

نظر شما چی یه ؟

سرش را سیاست مابانه جنbandو جواب داد.

بـ... بـه ... دـيـگـه ... بـالـاـخـرـه بـاـيـدـمـ

متحد بشن

كفتم :

نایب جان این منطق درستی یه . اما وقتی کره
شمالی و کره جنوبی به جان یکدیگر افتاده بودند ... ما
اصلا نمیدونستیم (کره) کجا دنیا واقع شده تا بر سر
پاینکه راجع به شمالی و جنوبی شان فکر کنیم .

آمدیم بی خودی و به اسم دموکراسی برای خودمان
کار درست کردیم . . . سربازها مونو فوج فوج فرستادیم
کمک آنها . . . بدون اینکه بدانیم بخاطر چی و برای کی

می جنگیم صدها سرباز و افسرمان شهید شدند . صدها نفرهم زخمی و علیل به کشورمان برگشتند . حالا اگر این دو تا یکی بشن خسارت مارا کی میده ؟

نایب جمال نمیخواست یا نمیتوانست جواب درستی بمن بدهد بهمین جهت طفره میرفت و سعی میکرد با جواب های الکی مرا از سرمش باز بکند :

— خب ... بله ... دیگه ... درسته . یعنی منظورم اینه که یک ملت باید با یکدیگر متعدد بشن ! دیگه جنوبی و شمالی معنی نداره ... خوب کاری کردند با هم متعدد شدند ...

www.KetabFarsi.com

گفتم :

— نایب جمال فرمایشتن درسته ما قضیه با متعدد شدن کره شمالی و کره جنوبی تمام نمیشه . مثلا "اگر همین ویتنامی ها هم از کره سرمشق بگیرند و با هم متعدد بشوند تکلیف ما چیه ؟

نایب جمال باز هم کمی من و من کرد و گفت :

— هر چیزی دمانتور که باید بشه ... میشه !

— این درست . اما خون ده ها هزار سرباز امریکایی
که برای نجات دموکراسی توی خاک کرده ریخته شد کجا
میره ؟ ... اگر قراره ویتنامی ها هم آخر سر متخد
 بشن پس چرا اینقدر جنگ و خونریزی می کنند ؟

نایب جمال جواب داد :

— خیلی تند نرو . بشین تا برایت یک قصه ای از
کارهای بچه های کشور خودمان بگم . فهمیدم نمی خواهد
 رک و راست جوابم را بده ... گفت .

— بفرما نایب گوش میدم :

نایب جمال شروع به گفتن قصه کرد .

— توی آبادی ، یه آقائی بود به اسم "شکراله"
 حال و وضعش بد نبود دستش به دهنش میرسیدی گنفر
 دیگه هم داشتیم به اسم "یحیی" که توی هفت آسمان
 یک ستاره نداشت .

یکروز آقا شکراله تراکتورش را سوار می شه و برای
 خرید بطرف قصبه میره ... وسط های راه چشم شم به .
 یحیی می افتد که پای پیاده داشت راه قصبه را "گز"

میکرد .

آقا شکرالله دلش برای یحیی میسوزه ۱۰۰ ترمذ
میکنند و به یحیی میگه " بپر بالا " .

یحیی بغل دست شکرالله سوار میشود و
دو نفری بگو و بخند بطرف قصبه میروند . . .
آقا شکرالله خدابیا مرز آدم شوخ و نازنینی بود
 دائم سر به سر رفقاش میگذاشت و تفریح میکرد . . .
 یک کمی که میروند آقا شکری در کنار جاده چشمش
 به یه تاپاله گاو میافته . . . یک فکر شیطانی بمغزش
 میاد . . . روش میکنه به یحیی میگه :
 - آقایحیی . . . اون تاپاله را که کنار جاده افتاده
 میبینی ؟ ! نگاه کن . . .

یحیی بدون اینکه منظور دوستش را بداند سرش
 را بطرفی که شکرالله اشاره میکرد بر میگرداند و بعد هم
 جواب میدهد :

- آره دیدم .

آقا شکرالله که هرگز باور نمیکرد شوخی او جدی